

Kdor zeli, kako oznanilo v dokladni list natisniti in Novicam perdjati, plača za vsako verstico z navadnimi srednjimi čerkami 4 kr., če oznanilo le enkrat natisniti da; dvakrat 5 kr. trikrat pa 6 kr. J. Blaznik.

Oznanila c. k. deželnega poglavarstva.

Št. 15931. Razglas (172.) (1)

c. k. ilirskiga poglavarstva. — Visoko c. k. ministerstvo za kupčijstvo, obertnijstvo in javne dela je opéraje se na §. 11 previsociga patenta od 4. sušca t. l. zavoljo vpeljanja občniga državniga zakonika po poméni z visokim c. k. ministerstvom pravstva sledéce vkazalo:

Perič. Dopisništvo c. k. vredniškiga opravilstva državniga in vladniga zakonika je „v zadevah državniga zakonika“ ne samo z vsimi c. k. gospóskami poštnjine prosto, ampak tudi z vedništvu in založniki raznih deželnih zakonikov, kakor tudi z podružnicami za oddajanja državniga zakonika, ktere so v raznih kronskih deželah že napravljene ali se še napraviti imajo, in ktere bodo večidel kupčevavci z bukvami iméli.

Drugič. V ravno téh zadevah ni nič poštnjine dalje plačevati od dopisov c. k. dvorne in državne tiskarnice do ravno imenovanih gospósk, izdajavstev novin in podružnic za oddajstvo državniga zakonika. Vsaki v 1 in 2 imenovanih dopisov mora iméti na napisu besede: „in Angelegenheiten des Reichsgesetzblattes“ zapisane.

Trétjič. Razpošiljanje državniga zakonika, kakor tudi deželnih in vladnih zakonikov iz Dunaja do vsih gospodov deželnih poglavarjev in podružnic, in od gospodov deželnih poglavarjev do raznih c. k. gospósk v kronskih deželah, kakor tudi do srenj, kolikor je za srenje c. k. vožna pošta mogóča, se ima tudi pri vožni pošti brez poštnjine goditi; vselej se morajo pa na napis besede: „Reichsgesetzblätter“ ali „Landesregierungsbblatt“ („Državni zakonik“ ali deželni vladni zakonik“) postaviti.

To se da po vkazu visociga ministerstva notranjih oprav od 7. veliciga serpana t. l. št. 5866 na znanje, de se vsak potém ravnati vé.

V Ljubljani 3. kimovca 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poglavar.

Št. 16494. Razglas (173.) (1)

c. k. ilirskiga poglavarstva. — Nove naprave zastran kovaštva.

Ker je za krajnsko kronovino v Ljubljani javna učilnica za živinsko zdravništvo in podkovaštvo napravljena bila, na kateri se uk zastónj in v domačim jeziku deli in ktere prvi tečaj se o vsih svetih 1849 začne in v velikim serpanu 1850 končá, se glede potrebnosti, de se prihodnjič tisti, kteri hočejo kovaštvo iméti, tudi v gori imenovani učilnici izučé, postava da, de se od 1. maliga serpana 1851, kakor od časa, ko mora drugi tečaj učilnice v Ljubljani že dokončan biti, v krajnski kronovini nikomur ne sme pripustiti, kovaštvo začéti, kteri se ne more s pričevanjskimi listi (cajgnisi) izkazati, de je pollétni tečaj na Ljubljanski ali pa na kateri drugi javni učilnici dobro izdélal, ktera ima pravico, take pričevanjske liste dajati.

Tistih, kteri imajo zdaj že pravico za kovaštvo ali jo pred 1. maliga serpana 1851 dobé, ta naprava ne zadene, pa vunder nej se v sicer enacih razmérih tudi že zdaj na take, kteri si kovaške pravice išejo, poséбно gléda, kteri se zamorejo izkazati, de so se živinskiga zdravništva in podkovstva naučili.

To se da po sklepu visociga ministerstva za kupčijstvo in obertnijstvo od 14. veliciga serpana t. l. št. 5857 na znanje.

V Ljubljani 25. veliciga serpane 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poglavar.

Št. 16107. Razglas (174.) (1)

c. k. ilirskiga poglavarstva.

Na mnogotere vprašanja da ministerstvo notranjih oprav po poméni s c. k. ministerstvom za kmetijstvo in gornijstvo sledéce razlaganje postave, ki je bila 7. sušca 1849 zastran lovstva dana:

1. Zemljištvo, kteriga posestnik ima po §. 5 imenovaniga patenta zastran lovstva pravico loviti, ja celó, če se zemljiša, ležé nej v eni ali v več mejašnih srenjah, med sabo tako eno družiga deržé, de je mogoče iz eniga zemljiša na drugo priti, brez de bi bilo treba, čez ptuje poséstvo hoditi; ceste, železnice in kar se k njim šteje, vode i. t. d. ne delé zemljiša in še otoki se imajo tako misliti, kakor de bi se bližnje suhe zemlje deržali.
2. Če so zemljiša, kterih gospodar zavoljo tega, ker 200 oralov ali johov na celim ne mérijo, nima pravice lova, od zemljiša, 200 ali še več oralov na celim veliciga popolnoma obdane, se posestniku večiga zemljiša, kteri ima pravico lova, pravica dá, lovstvo na obdanim svétu pred vsakim drugim od srenje, kteri to lovstvo gré, in sicer po ceni v razméri v najem vzeti, kakor je sicer za srenjsko lovstvo postavljena, ali pa v pomanjkanju take postavljene cene po drugi pravični ceni za delj časa. Ako posestnik večiga zemljiša lovstva (na manjšim) nečé v najem vzéti, se odpové s tém pravici lovstva na svojim vlastnim in srenja ima pravico, na tém večim kakor na od njega obdanim zemljišu loviti.
3. Kakor imajo srenje dolžnost, lovstvo po v to najetih umnih ljudéh izgotovljati, imajo to dolžnost tudi tisti, kteri srenjsko lovstvo v najem vzamejo.
4. Med umnimi možmi se pa ne umijo samo izučeni in izprašani lovci; med njé se zamorejo po razsodbi sadanjih kresijskih in kantonskih gospósk tudi taki možje štéti, kteri se tudi kako drugače ušéčno izkažejo, de se na lovstvo umijo, kolikor je treba.
5. Če se zastran izgotovljevanja lovstva v srenji prepír naredi, se ima lovstvo po javni (očitni) dražbi ali licitandi v najem dati.
6. Kazni v denarjih, ktere se imajo po lovstvinu postavi naložiti, pridejo v siromašnico zadéjne soséske.

V Ljubljani 17. veliciga serpana 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poglavar.

Št. 18310. **Razglas** (175.) (1)
c. k. ilirskiga poglavarstva. — Zastran od-
pertja sposojila za c. k. avstrijansko denarstvo
(finance.)

Priložene določbe zastran odpertja deržavniga sposojila se dajo po vkažu c. k. denarstviniga mi-
nisterstva od 16. kimovca 1849 št. 10117 s tém le
sploh na znanje:

Pervič. Odperto sposojilo bo eden in sedem-
desét milijonov goldinarjev v štiri in pol percentnih
deržavnih dolžnih pismih zneslo.

Drugič. Té dolžne pisma so za zneske po
1000, 500 in 100 gld. narejene in so jim polletni
obrestni listi (kuponi) pridani; s témi listi zamore,
kdor jih prinese, pri denarnici deržavnih dolgov
na Dunaju zapadene obrésti prejéti.

Tretjič. Dokler je pripušeno, zapadene ob-
resti v petpercentnih deržavnih listih nakladati, od
kterih se obresti v Frankobrodu na Majnu ali v
Amsterdamu plačujejo, se znajo v to tudi zapadeni
obrestni listi od deržavnih dolžnih listov pričijočiga
sposojila porabiti.

Četertič. Za vsacih 100 goldinarjev téh der-
žavnih dolžnih pisem je 85 gld. to je osemdesét in
pét goldinarjev dobriga denarja v gotovim plačati.

Petič. Zapisovanje se začne 22. kimovca
téga léta in bo 4. dan kozoperska sklenjeno.

Šestič. Razuni denarnic, ktere so v §. 2 in
9 pridjanih določb imenovane, je tudi menjavšniča
Hope in Komp. v Amsterdamu pooblastena, za-
pisovanja, poroške denarje (kavcie) in obročne
plačila prejémati. Pri tej menjavšnici se zamore
tedaj zapisovanje, odrajtovanje poroških denarjev
in obročno plačevanje z enakim pridam goditi, ka-
kor je to pri denarnicah pripušeno, ktere so v §.
2 in 9 določb zastran odpertja pričijočiga sposojila
imenovane.

V Ljubljani 20. kimovca 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poglavar.

D o l ó č b e

zastran odpertja deržavniga sposojila.

Po sklepu deržavniga zbora, od Njih Veliča-
stva 8. prosenca 1849 poterjenim se bo sposojilo
za c. k. avstrijansko denarstvo (finance) s sledéčimi
določbami najélo:

§. 1.

Sposojilo se bo po prostovoljnim zapisovanju
odperlo. Slednjimu je na voljo dano, se za to
sposojilo zapisati. Narmajšni znesek, s katerim za-
more kdo se tega sposojila vdeléžiti, je na 1000
gld. gotoviga denarja v deržavnih pismih postavl-
ljen. Dvé ali več oséb se zamorejo tudi združiti
in združene se za znesek zapisati, kateri ne smé
manjši biti, kakor je imonovani. Zedinjene velja-
jo potém, kakor če bi se bil en sam zapisal.

§. 2.

Slednji, kdor se zapiše, ima pismo, na de-
narstvinu ministerstvo naravnano po priloženi ob-
liki A. pri denarnicah narodne banke, deželnih
plačilnic in pri tistih denarnicah ali osebah v ce-
sarskih ali necesarskih deželah oddati, ktere so za
to postavljene in ktere bodo v posebnim razglasu
na znanje dane in pri kterih se tudi blanketi za
take pisma zastonj dobé.

§. 3.

Vsakimu takimu pismu se mora poroški denar
pridjati, ki je v §. 4 določen. Zastran pisma s

poroškim denarjem prevideniga se tistimu, ki se je
zapisal, ako želi, poterjenje po priloženi obliki B. da.
§. 4.

Paroški denar (Caution) mora deset percentov
zneska vréci, ki pride po zapisanju plačati, in se
plača v gotovim denarju.

§. 5.

Če bi se primerilo, de bi vesvoljno število vsih
zapisov znesek, na kteriga je sposojilo izpisano,
za več kot za pétí dél presešel, se bodo zapisani
zneski od c. k. denarstviniga ministerstva, kolikor
čez imenovano méro v celim sežejo — samo po
razméri do cele sposojilne šume, tode le v številu
jemali, ki se da s 100 brez ostanjka deliti.

§. 6.

Po méri zmanjšanja podpisaniga zneska, kakor
se po §. 5 zgodi, se tudi poroški denar po primeri
zmanjša, in znesek, ki zmanjšano mero porošstva
preseže, se tistimu nazaj da, ki se je zapisal, če
želi.

§. 7.

Štirinajst dni potém, ko čas za zapisovanje
preteče, se bo po Dunajskih novinah vesvoljna šu-
ma storjenih zapisov sploh naznanila, in pa tudi —
ako se zgodi, kar je v §. 5 rečeno, — razglasilo,
v kteri razmeri se ima zmanjšanje zapisanih zne-
skov zgoditi.

§. 8.

Zapisani, ali po §. 5 zmanjšani znesek se ima
v desetih enacih mesečnih délih plačati, in sicer,
ker poroški denar, ki se je pri zapisanju plačal,
kot en dél veljati ima:

14. listopada	}	1849
15. gurdna		
15. prosenca		
15. svečana	}	1850
15. sušca		
15. mal. travna		
15. vel. travna		
14. rožnika		
15. mal. serpana		

Vsako posamezno plačilo mora znesek sposojila
zapopasti, ki se da z 100 brez ostanjka deliti. Pri-
voljenje v §. 13 izgovorjeno, de se zamore nekaj
tudi naprej plačati, olajša tako plačilo.

§. 9.

Plačuje se sicer v glavno denarnico narodne
banke na Dunaju. Tistim, ki so se zapisali, je pa
na voljo dano, v zapisnim pismu eno podružnih de-
narnic narodne banke, ali pa, kjér take podružne
denarnice ni, deželno prejemno denarnico imeno-
vati, v ktero plačila dajati želé.

Če se bo potreba pokazala, se bodo v vlajšan-
je za zapisane po megočosti tudi še druge deržav-
ne denarnice odkazale, ktere bodo plačila prejemale.

§. 10.

Pét- ali tripercentni denarnični navkazi, kakor
tudi parcialni hipotekarni navkazi se bodo pri pla-
čevanju poroškiga denarja, kakor tudi pri posa-
meznih plačilih, kot gotovi denarji jemali. Pri par-
cialnih hipotekarnih navkazih, ktere še niso za-
padli, se bodo pa petpercentne obresti, ki se imajo
od dne vloženja do zapopadniga dne prerajtati od
tistiga terpele, čigar je navkaz.

§. 11.

Poroški denar (Caution) (§. 4) velja kot per-
vo obročno plačilo. Kadar durgi dél plača, dobi
zapisanec sposojiln medčasen list po priloženi
obliki C., in znesek v deržavnih dolžnih listih per-
vemu obročnemu plačilu enak, od kterih se od dne
plačila v poletnih obrokih ali brištih obresti pla-

čujejo, da pa poterjenje (§. 3) nazaj. Tudi se z zneskam poroških denarjev, če se zgodi, kar je v §. 5 rečeno, po §. 6 ravná. Temu nasproti ima plačivni drugi del kot poroški denar (Caution) veljati, in njemu primerni znesek v državnih dolžnih pismih se odrajta zapisancu še le, kadar tretji del plača; velja pa potem kot poroški denar. Tako velja vsaki pozneje plačani del kot poroški denar, in kadar se plača, se odrajtajo državne dolžne pisma za poslednjič plačani del. Kaderje deseti del plačan, se državne, devétimu in desetimu delu primérne dolžne pisma izročé.

§. 12.

Sposojilni medčasni list se ima pri plačanju vsakiga sledéčiga dela pokazati, de se opravljeno plačilo dela na njem poterdi.

§. 13.

Vsaki podpisanec zamore vse ali več delov naenkrat pred obrókam plačati in za-nje primerni znesek v državnih dolžnih listih prejeti. Le nekaj celiga dela naprej plačati, je sicer tudi, tode le potem pripušeno, če se primerni znesek v državnih dolžnih pismih s 100 brez ostanjka deliti dá.

§. 14.

Kdor tudi le eniga dela ne plača do postavljeniga dné, zgubi poroški denar (Caution), kateri pride v državni zaklad. Zapisanemu pa je, kar vse še ne plačane dele utiče, vsaka pravica in vsaka dolžnost vgasnila.

§. 15.

Kdor se zapiše za več kot 25,000 gld. ali zapiše nabera, katerih znesek to méro preséze, in jih z zapovedanim poroškim denarjem po §. 2 pričjočiga razglasa odrajta, dobí $\frac{1}{4}$ percentov primerniga zneska plačila za svoj trud.

Št. 16827. **R a z g l a s** (164.) (3)

c. k. ilirskiga poglavárstva. — Zastran premenjenja pétpercentnih denarničnih nakazov od 1. kimovca 1848 in od 1. sušca 1849 v tripercentne centralne denarnične nakaze.

Po sklepu od 18. veliciga serpana 1849 št. 9184 je c. k. denarstvo ministerstvo sklenilo, pétpercentne denarnične nakaze od 1. kimovca 1848 kakor tudi une od 1. sušca 1849 1. kimovca 1849 s tripercentnimi centralnimi denarničnimi nakazi na Dunaju po državni centralni denarnici, v deželah pa po deželnih plačilnicah premenjati pustiti in ob enim obrésti od njih do 31. veliciga serpana t. l. plačati.

Kteri imajo pétpercentne denarnične nakaze, nej jih zavoljo tega pri centralni državni denarnici na Dunaju ali pa pri deželnih plačilnicah po deželah odrajtajo. Po 31. velikiga serpana t. l. vgasne pravica na daljne petpercentne obrésti.

To se da vsakimu sploh na znanje.

V Ljubljani 29. veliciga serpana 1849.

Leopold grof Welsersheimb,
deželni poglavár.

(169.)

(2)

Mi Franc Jožef prvi,
po milosti božji Cesar Avstrijski, kralj Ogerski in Česki, kralj Lombarški in Beneški, Dalmatinski, Horvaški, Slavonski, Galicije, Lodomerije in Ilirije, nadvojvoda Avstrijski; veliki vojvoda Krakovski; vojvoda Lotrinški, Solnogra-

ški, Stajarski, Koroški, Krajnski, Boko-
vinški. Zgornje in Dolnje Šlezije, veliki knez Erdeljski, mejni grof Marski, pokneženi grof Habsburški in Tiroljski
i. t. d. i. t. d.

Premislivši, da v postavi od 7. kimovca 1848 izrečeno odbremenjenje zemlje, kakor tudi mnogoteri drugi pogledi na državo v red devanje dozdajnih razmer, kar rabo pravice zverskiga lova vtiče, za silno potrebo storijo, smo na svet Našiga ministerstva sklenili čez to sledeče odločbe izdati; in za tiste kronovine, za ktere se je postava od 7. kimovca 1848 razglasila, to le zapovemo:

§. 1.

Pravica zverskiga lova na tuji zemlji je odpravljena.

§. 2.

Odškodovanje za odvzeto pravico zverskiga lova se mora v prid tistiga, ki jo je imel, le v takih primerlejih dati, za ktere se dokaže, da se rečena pravica na povračivno, z lastnikom z njo obteženiga zemljiša storjeno, pogodbo opira.

Kako se odkupljenje v takih primerlejih ravnanati mora, bode po deželnih komisijah odločeno, ki bodo za ispeljavo postave od 7. kimovca 1848 postavljene.

§. 3.

Tlaka za zverski lov in druge odrajtvila za namene zverskiga lova so odvzete brez povračila.

§. 4.

Pravica zverskiga lova v ograjenih zverinjakih se, kakor je dozdej komu šla, še dalej prihrani, bodi da v ograjeni lovski okrajini ležeče zemljiša so tistiga, ki je lastnik zverskiga lova, bodi da so tretje osebe.

§. 5.

Vsakimu, kdor naj manje dve sto oralov zemljiša v enim kosu posedova, je na tem njegovim zemljišu raba zverskiga lova dopušena.

§. 6.

Na vseh družih v 4. in 5. §. ne izvzetih, med mejami srenje ležečih zemljiših se, od kadar ta patent moč zadobi, zverski lov tisti srenji, ki se je tiče, izroči.

§. 7.

Srenja je dolžna, nji izročeni zverski lov, ali nerazdeljen v najem dati, ali ga po kakemu v ti reči skušanemu in nalaš postavljenemu človeku (lovniku) rabiti.

§. 8.

Kar srenji izročeni zverski lov vsako leto na čisto prinese, se mora na koncu skerbniškiga ali najemniga leta med vse lastnike tistih med mejami srenje ležečih zemljiš, na katerih srenja zverski lov rabi, po velikosti zemljiš razdeliti.

§. 9.

Vsaka srenja je pod kaznjo od 10 do 200 goldinarjev sreberniga denarja odgovorna, de se nji izročeni zverski lov drugači, kakor je v 7. §. odločeno, ne porabi.

Oskerbniške oblasti morajo čuvati, da se ta predpis izpolni.

§. 10.

Pregreški in tatvine nad zverino, stori jih ali kaki ud srenje ali ptujec, se morajo po obstoječih kazenskih postavah kazniti.

§. 11.

Posameznim posestnikom zemljiš je pravica odškodovanja za kvare, ki se jim od zveri ali po

zverskim lovu dogodi, kakor tudi, kar je storiti treba, da ta pravica obvelja, po obstoječih predpisih proti tistim posameznim ali obupnim osobam prihranjeno, ktere po tem patentu so k rabi zverskiga lova poklicane.

§. 12.

Obstoječi predpisi, zadevajoči lovsko policijo, bodo v tem, v čemur pričajoči patent jim ni nasproti, še daleč veljali, in oblastem se ojastra dolžnost naloži, jih natanjko ispeljevati.

§. 13.

Najemne pogodbe čez zverski lov, ktere se odločbam tega patenta ne priležejo, od v 14. §. odločene dobe, ob moč pridejo.

Če se kake terjatve odškodovanja iz takih pogodb namerijo, se morajo na poti pravde razsoditi.

§. 14.

Ta patent od dneva razglašenja moč zadobi.

§. 15.

Ministramu notrajnih zadev in kmetijstva je naloženo, pričajoči patent ispeljati.

Dano v glavnim mestu Olomucu sedmi dan sušca jezero osem sto devet in štirideset.

Franc Jožef.

(L. S.)

*Schwarzenberg. Stadion. Krauss. Bach. Bruck.
Cordon. Thinnfeld. Kulmar.*

(167.)

(3)

Mi Franc Jožef prvi, po milosti božji Cesar Avstrijski, kralj Ogerski in Česki, kralj Lombarški in Beneški, Dalmatinski, Horvaški, Slavonski, Galicije, Lodomerije in Ilirije, nadvojvoda Avstrijski; veliki vojvoda Krakovski; vojvoda Lotrinški, Solnograški, Stajarski, Koroški, Krajnski, Bokovinški. Zgornje in Dolnje Šlezije, veliki knez Erdeljski, mejni grof Marski, pokneženi grof Habsburški in Tiroljski
i. t. d. i. t. d.

Za to da bi, kar se razglašenja postav, vka-
zov in drugih za objavljenje odločenih vladnih zav-
kazov tiče, neodločnost dozdnih predpisov se od-
vernila, in v ti reči zanešljivost in enojnost pri-
pravila, in da bi se tako na pravilo enakopravno-
sti vsih v Naši državi zjedinjenih narodov vsa
pazljivost obrnila, smo po nasvetovanju Našiga
ministerstva sklenili in zapovemo, kar sledi:

§. 1.

Od dobe, ki bo poznej odločena, se bo splošni
državni zakonik v vsih, po deželah navadnih, je-
zikih izdajal. Izdajatev posamezniga zvezka tega
zakonika se mora po Dunajskih vladnih novinah in
po vsih za natis vredovnih razglasov odločenih no-
vinah deželnih vlad vselej brez odloga na znanje
dati. Teksti v različnih deželnih jezikih so vsi ena-
ko verjetni. Ne-nemškim tekstam se mora nemški
prevod pridevati.

§. 2.

Ta zakonik bode obsegel:

- vse državne in deželne postave;
- vse za celo državo ali za posamezne kronovi-
ne izdane cesarske patente in vkaze;

- od ministerstev po okrogu njih djanljivosti
zastran ispeljave postav izdane vkaze, bodi
da tile v celi državi ali v posameznih jeni-
delih sploh zavezljivo moč imajo.

§. 3.

Zavezljiva moč postav in vka-
zov, ki se v
državni zakonik vzamejo, počne, če za posamezne
primerleje in kaj posebniga odločeno, v vsih de-
lih države, v kterih postava ali vka-
z veljati mora, trideseti dan po preteku tistiga dneva, na kterim
je bil državni zakonik, ki jih v sebi ima, izdan in
po obziru razposlan. — Dan izdajatev, kteri mora
z dnevam razposlatve eden in taisti biti, se mora
na vsakem listu zaznamovati.

§. 4.

V sledni kronovini bo deželni zakonik v jezi-
kih dežele z nemškim prevodom pri strani na svit-
lo izhajal.

§. 5.

Deželni zakonik bo v sebi imel:

- Datum (kraj in čas), ter nadpis skazajoči za-
popadek vsih tistih postav in vka-
zov, kteri
so bili po državnim zakoniku razglašeni, tudi
številko in dan izdajatev tistiga lista zakonika,
ki se ga tiče, potle deželne dežele postave, ki
jo zadevajo, po celim zapopadku;
- Vse od deželnih oblasti izdane zapovedi, zav-
kaze in poduke čez javne reči.

§. 6.

Pri začetku petnajstiga dneva po datumu de-
želniga zakonika se morajo po 5. §. čerka b) v ta
list vtisnjene zapovedi, zavkazi in poduki za po
celi kronovini prav razglašene in zavezljive der-
žati, če v téh razglasih deželnih oblasti ni za njih
zavezljivo moč druga doba izrekoma odločena.

§. 7.

V gor stoječih paragrafi razloženi način, po-
stave in vkaze objavljati, se ima pravilama za e-
dini po postavah predpisani način razglašenja der-
žati. Ali oblastem je v vsih primerlejih, v kterih
važnost ali silna potreba postave ali vka-
za, poleg razglašenja po zakoniku, terja, da se še drugači
objavijo in razširijo, pripušeno za kar je moč ob-
sežno raznanjenje skerbeti. Kar državne in de-
želne postave vtiče, veljajo tudi v takim primerle-
ju gor v 3. §. stoječe odločbe, zastran vka-
zov pak je v takih primerlejih oblastem izročeno, ob-
stoječe okolnosti vestno pretehtaje način razgla-
šenja izvoliti in dobo jih zavezljivosti v istem vka-
zu izgovoriti.

§. 8.

Državni zakonik se bode vsim oblastem brez
plačila pošiljal. To velja tudi zastran deželniga
zakonika za vse državne in za tiste oblasti, ki
so v deželi.

§. 9.

Državni zakonik v svojim jeziku si morajo
vse srenje, deželniga vse srenje dežele, kjer iz-
haja, oskerbeti.

§. 10.

Srenjski predstojniki so dolžni srenjam priha-
janje vsakiga teh listov pristojno na znanje dati
in skerbeti, da vsaki te liste pregledati zamore.
Kakor koli si bodi, sledni listi se morajo skozi
štirnajst dni v srenjski hiši razpoložiti, da jih vsa-
ki pregledati zamore, po tem pak se morajo zbrati
in varno shraniti.

§. 11.

Državni in deželni zakonik se bosta prosta
od poštnine razpošiljala.

§. 12.

§. 12.

Ministrama notrajnih zadev in pravice je izpeljava tega vkaza naročena.

Dano v glavnim mestu Olomucu 4. dan sušca jezero osem sto devet in štirideset.

Franco Jozef.

(L. S.)

Schwarzenberg. Stadion. Krauss. Bach. Cordon.

Bruck. Thinnfeld. Kulmer.

Št. 15996.

Razglas

(165.) (3)

c. k. ilirskiga poglavárstva. — Zastran razprostenja ogerskih deželnih denarskih nakazov po sili tudi v kronskih deželah ob ogerski mēji.

Njih Velicanstvo so s previsokim sklepam od 5. veliciga serpana 1849 po predlogu ministrov v olajšanje ravnanja med ogerskim in družimi kronskimi deželami zapovedati blagovolili, de se imajo nakazi na dohodke ogerske dežele pri vsih državni denarnicah, razun v lombardo-benēškim kraljestvu, kakor tudi v kronskih deželah ob ogerski, horvaški in slavonski mēji v privatnim ravnanju v polni veljavnosti svojiga imena ravno tako za plačila jemati, kakor so bili tripercentni denarnični nakazi tudi na Ogerskim razprosteni.

Deržavne denarnice zvunaj Ogerskiga, Horvaškiga, Slavonskiga in Erdēljskiga bodo dajale nakaze na ogerske deželne dohodke samo v zneskih, ki so jih te denarnice po njih prijele, ali ki so potrebni, de se tripercentni denarnični nakazi v zneskih pod 100 gld. in 2 gld. zamenjujejo, ali plačila v zneskih pobotujejo, ktere se z denarničnimi nakazi po 5 gld. ne morejo popolnoma storiti.

Ta previsoki sklep se da po vkazu c. k. denarstviniga ministerstva od 7. veliciga serpana 1849 št. 8764-F. M. sploh na znanje.

V Ljubljani 16. veliciga serpana 1849.

(163.)

Razglas

(3)

za Ljubljano postavljene zdravniške komisije.

Zastran ravnanja zoper kolero.

Kolera, ktera je že v letu 1836 kranjsko deželo obiskala, je na svojim novim obhodu po svētu do mej té dežele prišla in je že tudi začela čez nje stopati.

Ker je ta bolēzin v vročih deželah domá se smé upati, de ne bo tako močna in dalječ segla, ker letni čas hladnejši prihaja. Gosposke so vse storile, kar je bilo v njih moči, de bi se javno zdravje obvarvalo. Ker se zna slednji posamesni obvarovati ali pa va-njo priti, se ti le sveti sploh na znanje dajo in v natanjčno spolnovanje priporočé. Ker je bolje se bolēzni varovati, kakor jo zdraviti, je pred vsim treba tako živéti, kakor je za zdravje potrebno. Kolikor zdravši se život ohrani, toliko ložeje se bo bolēzni vbratil.

V jeseni je vreme nestanovitno. De se tedaj pri tej nestanovitnosti vreména život prehlajenja obvarje, ga je treba po vreménu oblačiti. Na to morajo posebno ljudjé paziti, kteri imajo déla, pri kterih se lahko prehladé. Po noči je tréba v staniših prebivati, ki se dajo dobro zaprēti in skozi ktere zrak ali luft ne vleče. Pri vživanju jedi in pijač je treba vedno gledati, kakošne so in de jih vsak v pravi méri vživa. Kakor slab živež škodje, tudi če ga kdo malo vžije, tako je tudi dobri škodljiv, če pri vživanju ne poznamo mēre. Pri zbéri

živežev se mora tudi na navado glédati. Zlo je škodljivo pri vživanju živežev staro navado naglo zapustiti. Kakor bi bilo slabo, samo zavoljo tega preveč sadja jesti, de bi se život rajši izpraznoval, ravno tako bi bilo nevarno, naglama samo kaj taciga jesti in piti, kar život maši. Brez de bi želodec zjutraj natiše kaj dobriga v-se dobil, ne hodi nihče k délu.

Čista studenčina je vselej nar bolj zdrava pijača. Kteri so pa vajeni, vina ali vola zmerno piti, naj ga tudi zdaj še tako pijó. Škodljiva vĕra je pa, v vživanju močniga vina in žganja varstvo zoper kolero iskati. Med vzroki ali uržahi bolēzni so sploh strasti poglavitne; posebno škodljive so strasti o času kake kužne bolēzni, ktera se sama na sebi že z enacimi znamenji naznani. Zavoljo tega je treba, se boječosti, klavernosti, in ravno tako jeze varovati, ker nazadnje vunder človeka oslabi. Ker se bolēzin rada v tacih krajih vgnēzdi in dalj časa ostane, kjer je nesnažnost in vmazanost domá, kjer je zavoljo prebivanja preveč ljudi na enim kupu zrak spriden, kjer je zavoljo parjenja gnilečih reči vlažnost in smerad, je natanjčno gledanje na snažnost eden nargotovših pomočkov zoper to bolēzin. Če kdo v svojim počutenju kaj spazi, kar bi ga napada te bolēzni opominjalo, nej tega ne pustí iznemar in nej nič časa ne zamuja, do zdravnikoviga prihoda z bolj gorko odejo, z bolj pičlim živežem, s pokojem in vživanjem prostih zdravil bolēzin zavérati. Tako prosto zdravilo je lahka pijača iz lipoviga cvetja, iz mete, melise, kamilic, ktera se more mlačna in večkrat piti.

Skušnja je pokazala, de se je s tacimi rečmi bolēzin, ki je že res koga napadla, odpravila, brez de bi mu bilo družih zdravil tréba bilo. Lahkovernost nevednih iše tako imenovanih pomočkov zoper bolēzni, ki se od dné do dné množijo. Veliko število téh, včasi v eni in tajisti bolēzni eno družimu ravno nasprotnih pomočkov mora pravično moč tacih pomočkov obuditi, in svaritev pred tacimi zdravili nej si vsaki dobro k sercu vzame, ker je vsako zdravilo orožje, ktero tistiga samiga le prevečkrat in hudo rani, ki ga nosi v rokah, ako ne vé, kako ga ima rabiti in ne pozná sovražnika, zoper kteriga se ga hoče poslužiti. Zdravljenje bolēzni zamore samo reč zdravnikov biti, kteri bodo v nje postavljenimu zaupanju tudi zdaj z natanjčnim spolnovanjem svojih dolžnost toliko ložeje in s tim večim pridam zadostili, kolikor bolj se bo pričijoči poduk z vljudno pripomočjo bolj podučeni med ljudstvom razširjal in od njega spolnoval.

V Ljubljani 25. veliciga serpana 1849.

Andrej grof Hohenwart,

c. k. dvorni posvetovavec, predsednik komisije.

Mnogoverstne oznanila.

(170.)

Oznanilo in zahvala.

(1)

Visoko c. k. horvaško slavonsko generalno vodstvo v Zagrebu je po dopisu 6. dan t. m. pod štev. 4627 na znanje dalo, de je šolska mladost v Slovenjim Gradcu s pripomočjo ondašnje mestnjanke, gospé Terezije Kramerjeve, in pa šolska mladost poglavitne fare pri sv. Martinu nabéro napravila za ranjene vojake, ki so se pod vodstvom Njih prevzvišenosti gosp. bana Jelačića za domovino zoper puntarsko armado na Ogerskim bojevali. Pri ti nabéri se je polcenta cufanja, zraven tega tudi nekoliko vezil, rijuh in druge plat-

nine, v vsim skupej za 69 funtov, in pa 20 goldinarjev gotoviga denarja skupej spravilo.

Te domoljubne darila je po vošilu verlih dobrotnikov zgorej imenovano c. k. generalno vodstvo odrajtalo njih namenu, in se v imenu obdarovanih milim dobrotnikom lepo zahvali, kar podpisano vodstvo sploh na znanje da.

Od c. k. vojniškiga vodstva v Ljubljani 19. kimovca 1849.

(171.) **Zgubljen mož.** (1)

V sredo pred sv. Petram tega léta se je Martin Podrenk, kmet iz gornjih Tépa v Polšnješki fari, 52 let star, v sami srajci, golih hlačah in s sterganim slamnikom od hiše podal in ni več domú prišel. Kdor kaj od njega vé, je lepó prošén, naj mi oznani.

Mica Podrenkova,
v zgornjih Tépah v Polšnješki fari v Mirniškim kantonu na Dolenskim

(176.) **Nove pukve za slovenske šole:** (1)

Mali Blaže

v prvi šoli,
kakó se hitro brati uči.

Lepó zložene in zalo natisnjene, 5 pol debele so na prodaj pri vodju Celjskih šol, v Ljubljani pa pri Leopoldu Kremžerju; veljajo terdovezane 10 krajc. srebra.

(177.) **Südslavische Zeitung** (1)

erscheint (mit Ausnahme der Sonn- und Feiertage) täglich in Agram und bespricht als Organ der national-liberalen Richtung in den vereinten Königreichen, die Angelegenheiten der Südslaven sowohl in ihren innern Verhältnissen als auch in ihren Beziehungen zur österreichischen Gesamtmonarchie und zum Auslande. Der Grundsatz, welchen dieses Blatt vertritt ist: „Wahrung der Freiheit und Nationalität.“

Die Pränumeration auf das 4te Quartal (October — December) beträgt sammt täglicher Postversendung 2 fl. 35 kr. CMz. Man kann bei allen k. k. Postämtern oder direct bei der Expedition der Südslawischen Zeitung in Agram pränumerieren. Abonnementsbriefe mit der Angabe „Zeitungs-gelder“, brauchen nicht frankirt zu werden.

(158.) **R a z g l a s** (3)

Podpisani da po povelji višjiga inženirstva c. k. južne državne železne ceste šte. 4745 od 20. veliciga serpana tega léta na zanje, de nista:

Anton Potaček, borštni ogleda (Waldbegeher) in Jožef Avgust Florianc, dnevni pisár več v službi pri železni cesti.

Franz Schödl,
oskerb. inženir pri c. k. južni državni železni cesti.

(159.) **Oznanilo ali opomin.** (3)

Po oziru od podpisaniga v 13. 14. in 15. listu Novic tekočiga léta natisnjeniga oznanila, da

on po ukazu višjiga inženirstva c. k. južne državne železne ceste šte. 4744 od 18. veliciga serpana t. l. na znanje, de so za kurjavo derv in za nakúp premoga (Steinkohlen), kakor tudi za pogodbe in za pošiljanje teh reči v

VIII. oddelek železne ceste, in sicer za ostaje v Kresnicah, Litii in na Savi le podpisani, za IX. oddelek, to je za ostaje v Ljubljani, v Zalogu in na Lazah, pa gospod inženir Janez Sepper in njegov pomočnik (asistent) gospod Ludvik Grüssing, sami pooblasteni; če se tedej:

kdor si koli bodi „borštniga uradnika“ (Forstbeamte) železne ceste imenuje in derva ali premog za njo skupuje in v ti reči pogodbe sklene, ali za razne staje derva sekati da, ako ni od vodstva c. k. južne državne železne ceste za to opravičen, taciga človeka pogodbe ne bo nikoli višji inženirstvo poterdilo.

Franz Schödl,
oskerb. inženir pri c. k. južni derž. železni cesti.

(168.) **Gostivnica v Kazini.** (3)

Spodej podpisani da na znanje, de je gostivnico v Kazini prevzel in jo je prvi dan tekočiga mesca odperl; zato se pa tudi priporoči, posebno Ljubljančanam, kakor tudi ptujcam, in jih povabi, ga pogostama obiskat priti.

In obljudi, jim s posebno dobrimi jedmi in pijačami postreči, in sicer takó, de bodo sladkoustniki, kakor tudi gosti srednjiga stanu z njim in z njegovo postrežbo, in kar bo moč tudi z nisko ceno, gotovo zadovoljni.

Ravno takó bodo pri podpisanimu dobivale tudi cele družine zajterk, obed in večerjo, ne samo domá v Kazini, ampak jim bo tudi na dom pošiljal.

Ljubljana mesca kimovca 1849.

Gustav Fišer,
kuhar in gostinčar.

(156.) **Pri Francu Županu v Zagrebu je na svetlo prišlo in je pri meni na prodaj:** (3)

Grammatik der illirischen Sprache, wie solche in den südslawischen Ländern Serbien, Bosnien, Dalmatien, Kroatien von den Illiriern und Serben in Ungarn und in der Vojvodina gesprochen wird. — Für Deutsche verfasst und herausgegeben von Ignatz Berlić. Dritte durchgesehene und verbesserte Auflage Agram 1850. Cena 2 gld. —

Darstellung der Rechtsverhältnisse der serbischen Nation in Ungarn, und deren Petition vom 1. und 3. Mai 1848 von Dr. J. Subotić. Agram 1849. — 10 kr.

Authentische Darstellung der Ursachen, der Entstehung, Entwicklung und Führungsart des Krieges zwischen den Serben und Magyaren im Jahre 1848 von Dr. J. Subotić. Agram 1849. — 10 kr.

Slavenska Vila. Spévaio Ljubomir Nenadović godine 1847 na Nekarú v Njemačkoj v Zagrebu 10 kr. 1849.

Janez Giontini,
bukvar in kupčevavec s slavyanskimi bukvami v Ljubljani.